

JOEP SCHREUDER

Een verloren wedstrijd kun je niet meer winnen

Ontmoetingen met boegbeelden
en fascinerende verhalen uit de voetbalwereld

BLOK 1

DE AFTRAP

Voor Bosz is tien dagen ook lang

Op de autoroute tussen het Franse Valence en het Zwitserse Genève zoek ik bij een benzinepomp naar Nederlandse vakantiegangers. Hele dorpen zijn het, die Franse benzinestations langs de snelweg. Meer clichés dan op deze plekken zijn er niet te vinden. En een kleine koffie kost 4,99 euro. Enfin, het gekke is, er is geen Nederlander te bekennen.

Ik ben vanochtend uit Barcelona weggereden op weg naar München, waar morgenvroeg cameraman Steven aankomt met zijn spullen. We rijden dan door naar de trainingskampen van PSV en Feyenoord in Oostenrijk. Start van het nieuwe voetbalseizoen.

Op een stil plekje tussen enkele verdwaalde campers achter op de parkeerplaats van het benzinedorp zet ik mijn telefoon rechtop op het dak van mijn auto. Als ruggensteuntje voor de telefoon doen vier exemplaren van mijn vorige boek *Ter plekke* dienst. Wanneer de telefoon eindelijk stabiel staat, druk ik op de videoknop. 'Het is niet verrassend en ergens toch ook weer onverwacht,' begin ik. Ik hou een verhaaltje van 45 seconden met op de achtergrond iets wat op een berg lijkt.

Middenvelder Xavi Simons vertrekt na een succesvol jaar toch bij PSV, en gaat naar RB Leipzig.

Twee uur later zegt de presentator van *Studio Sport* dat Joep Schreuder 'al in Oostenrijk is en ons bijpraat over de ontwikkelingen bij PSV'.

Geen Nederlandse vakantieganger nodig gehad om met mijn iPhone een verhaaltje te doen. Als het zo doorgaat, is ook Steven niet meer nodig en gaan alle bijdragen bij NOS Sport met de telefoon.

Dus toch maar eerder naar psv. Want ook op maandag wil de NOS nieuws. Ik probeer de technisch directeur Stewart te spreken die mag uitleggen hoe het nu verder moet met de ploeg uit Eindhoven die al veel te lang geen landstitel heeft gewonnen. Maar dan belt de persvoorlichter van psv op maandagochtend vroeg, net nadat ik München ben uitgereden.

‘Het zit ons niet mee, Joep. Earnest is niet beschikbaar. Hij ligt in het ziekenhuis. Blindedarm.’

‘Dat is niet fijn.’

‘Nee, dat ga je niet in de openbaarheid brengen hè, Joep.’

‘Peter Bosz dan vandaag al benaderen?’

‘Jij kent hem beter dan ik,’ zegt de medewerker van de persafdeling, ‘maar ik zal het hem voorleggen. Hoe laat ben je hier in Windischgarsten?’

Op een dakterras van Dilly’s Paradis, althans, zo herinner ik mij de naam van het hotel waar psv tien dagen lang een trainingskamp heeft opgeslagen, spreek ik de nieuwe coach van de Eindhovense ploeg. Oostenrijk-Oost. Bijna Slovenië. Zelfs de persvoorlichter is blij dat er eens iemand langskomt.

Voor Bosz heb ik een exemplaar van *Ter plekke* meegenomen. ‘Heb je wat te doen, Peter. Tien dagen is wel lang hè,’ zeg ik er nog bij.

‘Heb ik niet verzonnen, Joep,’ reageert Bosz.

Nee, dat had Ruud van Nistelrooij nog geregeld, de trainer die wel heel rigoureuus zijn biezen pakte na de voorlaatste wedstrijd van het vorige seizoen.

Twee maanden later, hier in de buurt van het Oostenrijkse Linz, heeft niemand het meer over Ruud.

Wanneer je net twee weken in het dynamische en levendige Barcelona bent geweest is wel heel veel in Oostenrijk onbeduidend. Net als Australië. Ik hou mijn opinie tegenwoordig meer voor me, maar als het continent Australië van de wereld af zou kukelen... dan zou de wereld gewoon kalmpjes doordraaien. Geen Aussie is filosoof, er wordt nooit iets uitgevonden en goed voetballen kunnen ze er ook al niet. Met Bosz praat ik nog even over het verhaal van het verloren tv-materiaal in Lyon. En natuurlijk over Guardiola, die ik zojuist had ontmoet. Trainers vinden het heerlijk om over de succesvolle trainer Guardiola te praten. Dan voelen zij zich dicht bij succes, punten en prestige.

Noa Lang is dus een tbs'er

Noa Lang is dus een etter, een kwal, irritant, een poseur, en volgens Özcan Akyol een 'milde tbs'er'. Ik spreek aan de rand van het trainingsveld in Windischgarsten een half uurtje met de PSV-aankoop. Het gaat goed met Noa. Hij is vader geworden en vindt het zichtbaar onverteerbaar om tien dagen weg van zijn baby te zijn.

Met Steven maak ik een redelijke montage waarin we Noa Lang op een heel andere manier leren kennen. Betrokken. Eigenzinnig maar niet eigenwijs. Het is fijn te weten dat ruim een miljoen mensen in Nederland het verhaal van Noa Lang zullen zien.

Diezelfde avond sta ik in korte broek, met de imposante Kalkalpen op de achtergrond, naast het hotel Villa Sonnwend een live stand-up te doen met presentator Sjoerd van Ramshorst in Hilversum. Ik had de eigenaresse van het kasteel, tegenwoordig een hotel met twaalf kamers, verteld dat we zo 'live im Fernsehen in Holland anzuschauen' waren. Ze straalde. Ze vroeg of ze het terug kon kijken.

'Ergens op de NOS-site,' had ik nog gezegd.

De volgende ochtend hoefde ik mijn vieze kleren die door de plaatselijke wasserij namens het hotel waren gewassen niet af te rekenen.

'Das ist gut so,' zei de eigenaresse van het hotel.

Het kan ook zijn dat ik de kosten niet hoefde te betalen omdat zij deze ochtend veel te laat bij het hotel arriveerde nadat het brandalarm was afgegaan. Niet te geloven, het was kwart voor vijf en precies boven mijn kamer 402 hing het alarm. Het rinkelde maar. Iedereen sliep er klaarblijkelijk doorheen en dus liep ik maar de keuken van het hotel in op zoek naar een broodje.

‘Was machst du?’ schreeuwde ze toen ze de keuken binnenliep.

Slot op de fiets

Steven en ik rijden door naar Feyenoord. In Saalfelden. Zo’n 175 kilometer verderop. De landskampioen heeft een mediadag.

‘Doe het niet, Joep.’

Een van de persvoorlichters ziet mij in het spelershotel wachten met een sleutelhanger van trainer José Mourinho op tafel. Het is nog maar drie maanden geleden dat de coach van Roma mij dit dingetje overhandigde om Feyenoord mee te pesten.

‘Vindt Arne echt niet leuk.’

Het regent de godganse dag. Er is geen koffie, geen broodje, het Nederlandse journaal dat duizenden kilometers heeft gereisd om de Feyenoord-familie te bezoeken komt bedrogen uit als het gaat om gastvrijheid.

‘Hoe was het bij psv, Joep?’ vraagt Feyenoord-trainer Slot als hij aan komt fietsen bij het trainingsveld.

‘Lang. Tien dagen.’

‘Ja, één week is meer dan zat.’

Hoewel er dan weinig gastvrijheid te bespeuren valt zijn de gesprekken met Mats Wieffer en Ramiz Zerrouki, met Igor Paixão en Arne Slot bovenmatig openhartig. En dan is de roerganger van dit Feyenoord nog aan de beurt.

‘Santiago Giménez blijft bij Feyenoord,’ zegt directeur Dennis te Kloese in de camera van Steven.

‘Ook als er eind augustus vijftig miljoen euro uit Engeland wordt geboden?’ probeer ik nog.

‘Gegarandeerd.’

Steven stuurt al het materiaal door naar Hilversum en ik bestel twee koffie voordat we ervandoor gaan.

‘Hé Schreuder!’

Ik kijk om.

‘Ja hier!!’ Er staat een man met ontbloot bovenlijf op het balkon van zijn hotelkamer.

‘Schreuder, ben jij dat? Nu?’

‘Nee, ik ben Jack van Gelder,’ probeer ik nog, maar zijn vrouw pakt inmiddels haar telefoon om te kijken of het echt waar is. Ik sta live voor de camera in *Studio Sportzomer* in de tuin van hotel Saliter Hof, op enkele kilometers van het Feyenoord-trainingskamp.

‘Ik vind het dus nogal wat dat Te Kloese dat zegt over Giménez,’ concludeer ik nadat ik allerlei vragen uit Hilversum heb beantwoord over de stand van zaken rond Feyenoord.

‘Tot zover Oostenrijk!’

Ik kijk naar die ene hotelkamer waar de man het uitproest van het lachen.

‘Wist u dat Joep een boek heeft geschreven?’ zegt Steven tegen de man die de tuin is komen betreden.

‘Echt? Wist ik niet.’

Ik bedenk dat ik te weinig aan marketing heb gedaan om het boek nog meer te promoten. Ondanks het feit dat Steven en ik stickers plakken op Oostenrijkse lantaarnpalen en stoplichten. Maar ja, wie heeft daar nu eigenlijk wat aan.

Rookplekje

De voorbereiding op het nieuwe seizoen is in volle gang maar bij Ajax heb ik nog niemand gesproken. Van der Sar weg. Tadić, Timber, Álvarez. We hebben nog tijd zat voor Ajax. De nieuwe trainer Steijn trouwens ook.

Voor de Johan Cruijff Schaal sta ik traditioneel op de trap van het

Topsportcentrum tegenover De Kuip.

‘Kijk, daar heb je die Jood Schreuder, van de tv,’ hoor ik weer eens roepen.

Via de NOS kon ik geen parkeerkaart bemachtigen, maar ik loodste me wel richting parkeerterrein. Evenmin was er een accreditatie voor mij om De Kuip binnen te komen. Feyenoord - psv. De landskampioen tegen de uitdager. Voor de camera benoem ik de situatie van Ajax, dat deze week even geen rol speelt in de top van het Nederlandse voetbal. Ik sluit mijn bijdrage af en ga weer naar huis.

‘Veel plezier zo bij de wedstrijd,’ sluit de presentator in Hilversum af.

Twee uurtjes later hoor ik thuis Hans Kraay junior van ESPN tegen matchwinner Noa Lang zeggen dat hij een moeilijk ventje is. Noa zucht. Ik vermoed dat Kraay geen NOS Sport kijkt.

Bij psv is er een nieuwe regel, een van de laatste dingen die Toon Gerbrands heeft geregeld voordat hij vertrok als algemeen directeur. Je mag het stadion niet meer in als je eenmaal buiten bent geweest, bijvoorbeeld om te roken. Goddank heb ik een verborgen ingang gevonden. Ik zit graag in de perskamer van psv. Daar zie ik wedstrijden beter dan op de tribune, waar velen hun mening willen ventileren. Op de televisieschermen in de perskamer beluister ik nauwgezet de analyses en het commentaar, wat mij van pas komt bij de persconferenties na afloop. Ik spreek hier en daar even met psv-medewerkers, de ene over haar hernia, de andere over zijn gecompliceerde staaroperatie.

Verkeerde tactiek

psv verslaat Sturm Graz en mag tegen de Rangers strijden voor een plek in de groepsfase van de Champions League. Net als vorig seizoen, toen de ploeg van Van Nistelrooij het totaal liet afweten. Voor mij is het nog steeds een raadsel hoe het psv van toen na een 2-2 gelijkspel in Glasgow op die 24 augustus in Eindhoven de return aan-

ving. Slap. Berekenend. Angstig. Natuurlijk waren er vooraf de bespiegelingen over de 35 miljoen prijzengeld en zodoende was er een kans om Cody Gakpo en ook Noni Madueke te behouden voor de club. Schijterig was het. Xavi Simons zat op de bank. Luuk de Jong viel geblesseerd uit. Het stadion viel stil, de zenuwen liepen op en het was wachten op persoonlijke fouten. Van André Ramalho onder anderen. 0-1. En nog wel tegen de Rangers, die vervolgens in de groepsfase geen enkel punt pakten. Wie was verantwoordelijk voor dit tactisch plan?

‘Hé Joep, dat is grappig.’

Maanden later zie ik Fred Rutten bij een benzinepomp in Zuid-Frankrijk. We praten wat. Ik vraag hem naar die bewuste avond in Eindhoven. Hij was immers assistent-coach. PSV was goed in Glasgow, had de controle, was kwalitatief beter. Waarom die behoudende tactiek in het eigen stadion? Een echt antwoord blijft uit.

Volendam

‘Het is mijn laatste seizoen, Joep. Dan ga ik met pensioen.’

Ik heb nog dertig seconden voordat ik hier in Volendam een lange *crosstalk* live heb met Hilversum.

‘Maar... mooi hoor, Olympische Spelen, mooie afsluiting, WK’s en EK’s.’

‘Oké,’ zeg ik. Zou hij niet in de gaten hebben dat ik over twintig tellen een enigszins overzichtelijk verhaal aan de kijker moet vertellen? Met diverse beelden. Over Volendam-speler Eiting, die zich plotseling ziek heeft gemeld omdat hij graag naar FC Twente wil.

Over Ajax-coach Maurice Steijn, die vanmiddag uitgebreid inging op mijn vraag over het gedoe met Wesley Sneijder, die zich als een echte Ajacied heeft opgeworpen en de club wil helpen. Over de eredivisie. Het palingdorp. De 5,4 miljoen euro die aan de Dijk binnenkomt vanwege een lucratief doorverkooppercentage van ene Micky van de Ven.

‘... en dan is het voorbij voor mij,’ aldus de collega die inmiddels bijkans in de camera staat te koekeloeren.

‘Ehm, ik ga nu even iets zeggen op televisie, oké?’

Steijn en de duisternis

Maurice Steijn wint zijn eerste wedstrijd met Ajax van Heracles. Voorafgaand aan de samenvatting die de NOS zo gaat uitzenden vertel ik kort iets over de sfeer in de Arena, die is afwachtend en sceptisch. Ik vertel er ook bij dat iedereen veel van spits Brobbey verwacht, dat doe ik expres omdat ik zojuist de aanvaller kans op kans heb zien missen. Druk erop zetten. Dat mag. Dat is Ajax.

Op zondagavond zei Pierre van Hooijdonk dat Steijn in zijn tijd als NAC-trainer bij duistere transferzaakjes betrokken was.

‘O, welke dan?’ vroeg presentator Sjoerd van Ramshorst.

Oeps. Ik heb de uitzending niet gezien, ik hoorde ervan maar gek genoeg kan ik op de NOS-site het bewuste fragment niet vinden.

‘Eerst hoor en wederhoor, dan plaatsen we pas iets,’ hoor ik vanaf de redactie.

Vaak wordt iets snel direct online gezet.

Van Hooijdonk biedt zijn excuses aan, hij kan niets bewijzen. De NOS schorst hem. Wat ik ervan vind doet er niet toe. Totdat ik de column lees van Akyol in het *Algemeen Dagblad*: de man die vaak schrijft over morele afwegingen en mij als lezer een spiegel wil voorhouden.

Die Eus toch. Hij schrijft over de talkshowtafel. En dat je alles mag zeggen als het maar jouw persoonlijke opvatting is. Die Eus dus. Die onlangs nog aan een tafel zei dat Noa Lang op hem overkwam als een tbs'er. Hij zei het met een glimlach.

Bosz houdt niet van zwabberen

Eind augustus nadert, de *transferwindow* is bijna voorbij. Het is psv dat de meeste aandacht naar zich toe trekt. Of is het trainer Bosz?

‘Wordt het dus alleen nog maar beter?’ vraag ik bij een interview op een kalme zondag, een paar dagen voor de allesbeslissende wedstrijd tegen het povere Rangers. Haalt PSV de Champions League of niet?

Hoe bereid ik een een-op-eengesprek met Bosz voor? En waar? Liever buiten dan binnen. Is beter voor de uitzending, het is immers nog zomer. Als je binnen zit op een stoel... dan lijkt het zo op een interview met de minister van Buitenlandse Zaken in een te grote fauteuil.

Ik probeer de kijker mee te geven dat Bosz soms onnavolgbaar is en een doelpunt afkeurt bij een trainingspartij als niet alle spelers over de middenlijn staan. Het zijn cruijffiaanse methoden, Bosz is er gek mee.

‘Ik hou niet van zwabberen, Joep.’

‘Cruijff zei ook: “Voetbal is een spel van fouten. Die maken jouw spelers.”’

Bosz is even stil. En zegt dan: ‘Moeten we de bal dan maar naar voren rammen?’

‘Of de tribune in?’

‘Nee, dat doen we hier niet bij PSV.’

Vanuit Hilversum had ik toch echt de suggestie meegekregen om Bosz nog eens te vragen naar zijn sollicitatie richting Ajax. Het was lente, Bosz zat thuis en dook op in voetbaltalkshows.

‘Ja, net als Twente, PSV of welke andere club. Ik zou gaan praten,’ had hij gezegd. Sindsdien blijven deskundigen zeggen dat Bosz naar Ajax solliciteerde.

Het is de omgekeerde wereld. De media nodigen Bosz in shows uit, vragen naar zijn verklaring en als het antwoord dan onbevredigend is wordt later gesuggereerd dat Bosz ‘dingen achterhoudt’.

Ik stel die vraag over de sollicitatie als laatste. Bosz vindt het een belachelijke vraag.

‘Ik heb je best hoog zitten Joep, maar Jezus... wat ben je aan het doen met zo’n vraag?’

We discussiëren er twintig minuten over. De camera laat ik uitzetten. We zijn het eigenlijk met elkaar eens. Ik had het beter kunnen laten bij de vijftig voornamen van zijn spelers en staf die Bosz in de week voordat hij aan zijn werk bij PSV begon uit zijn hoofd wilde leren.

Natuurlijk staat er druk op. Een wedstrijd van 35 miljoen euro prijzengeld.

‘We moeten niet naar journalisten luisteren,’ zegt Bosz in een volle perszaal voorafgaand aan de confrontatie met Rangers voor een plek in de Champions League. Als het lastig wordt, zijn de media een schietgraag object voor trainers en bestuurders. Hoe dan ook, Bosz wint. Ramalho zat op de bank. PSV bij de beste 32 van Europa. De trainer is nu twee maanden bij PSV en heeft nog niks verloren.

Op de dag van het honderdtienjarig bestaan van PSV ga ik live vanuit het station in Eindhoven voor de loting van de Champions League. Op de achtergrond staat assistent-trainer Rob Maas aan de flipperkast, en Peter Bosz lacht om mijn geworstel met kabels. Via een apparaat heb ik met mijn telefoon contact met Hilversum, de studio, de regisseur, de eindredacteur. Over hoe, waar, hoelang.

‘Sorry Joep,’ zegt mijn cameraman, ‘de telefoon werkt niet.’

Dat is de derde keer in drie weken. Dat telefoontje is een Nokia. Uit de begintijd van de mobiele telefonie. Ik probeer de moed erin te houden.

De cameraman wijst met een vinger, ik begin dan maar wat te praten en vraag de algemeen directeur Brands naar zijn reactie op de loting.

Ook nu gaat het wonderwel technisch weer net goed.

Ik ben blij dat blok 1 van het voetbalseizoen er bijna op zit.

Maar Ajax moet nog naar Fortuna. En de vijftigjarige technisch directeur Sven Mislintat mag mij gaan uitleggen waarom Ajax twaalf nieuwe onbekende spelers haalt. Onder wie één Nederlander. Totale uitgaven: 106 miljoen euro. Kroaten, een Noor, het is

niet bij te houden. Ik moet live met Mislintat vanuit het stadion, dan is het niet handig om in dit geval mee te vertalen. We besluiten het gesprek een uur later uit te zenden zodat men in Hilversum het Duits kan ondertitelen.

Maurice en Sven

Nog een keer de zaterdagkranten. Als ik ze gescand heb moet ik vaak echt even bijkomen. Bezinken. Ik lees dat Heleen van Royen graag iemand op zijn bek slaat na een bezoek aan de sportschool en dat Jan Slagter vindt dat Tom en Matthijs nooit gecanceld mogen worden. Zou meneer Jan alles weten? Juist Matthijs geeft voor het eerst een interview, aan het *NRC*, en vertelt hoe hoog de druk was, iedere werkdag om vijf uur, een snelkookpan, presteren. Nieuwe topshow maken. Dan doe je klaarblijkelijk gekke dingen. Heb ik nou nooit als ik live tussen dronken fans sta, zonder autocue, met een kapotte telefoon en in een hagelbui.

Maurice Steijn wint met een vreemdelingenlegioen ook niet van Fortuna. De spelers kennen elkaar amper bij voornaam. Voor de wedstrijd spreek ik dus met Mislintat, ik begin in het Duits maar plotseling schakelt hij over op het Engels, ook prima.

Mislintat heeft overal een antwoord op. Een man met een idee. Ik blijf heel sceptisch. Ofschoon ik juist vind dat het super is dat er buitenlandse invloeden bij Nederlandse clubs naar binnen sijpelen, vraag ik me af of de twaalf nieuwelingen Ajax daadwerkelijk naar de Nederlandse top kunnen brengen.

Na het interview met Mislintat geef ik Maurice Steijn een hand, hij is zichtbaar teleurgesteld in de NOS. Ik kan me voorstellen dat Steijn zich soms afvraagt in wat voor situatie hij bij Ajax terechtgekomen is. En dan moet het ergste nog komen...

Mediapark

Het Mediapark is een prachtig glooiend terrein in het midden van Hilversum dat mede daarom bijkans onbereikbaar is voor automobilisten. De afstand Breda-Hilversum heeft nagenoeg dezelfde duur als de afrit Hilversum tot aan de Joost den Draaijerrotonde waaraan het Mediapark ligt.

Natuurlijk was deze plek een vrij links bolwerk dat in 2002 werd opgeschrikt door de ongekende, en onbegrepen, opmars van politicus Pim Fortuyn. Het was een rare dag. Ik was juist die maandag in mei 2002 in De Kuip een live tv-show met Jack van Gelder aan het presenteren over de aanstaande UEFA Cup-finale met Feyenoord. Tot aan de dag van de moordaanslag nabij de Sonja Barendlaan stond er bij de ingang aan de poort bij de rotonde van het Mediapark één enkele beveiligingsmedewerker. Ome Sjaak noemden we hem. Er waren slagbomen noch toegangspoortjes. Iedereen kon in en uit lopen, tot aan de studio van het *Achtuurjournaal* aan toe, waar je Harmen Siezen gewoon tegen het lijf kon lopen.

‘Dag Harmen, druk vandaag?’

‘Dag Joep, nee, weinig groot nieuws...’

Na de moord op Fortuyn bleek de directie van het Mediapark slagvaardig. Er kwamen strenge veiligheidsmaatregelen. Ook de parkeergarage werd gerenoveerd, hoewel deze lang niet toereikend was voor de snelle groei van het aantal medewerkers van de NPO.

U moet begrijpen, de verslaggever die nog anderhalf uur heeft

voordat zijn gemonteerde tv-verhaal in het *Sportjournaal* moet worden uitgezonden is na de rit door onbereikbaar Hilversum en een overvolle parkeergarage al volledig confuus voordat hij zijn reportage kan voltooien. *Nieuwsuur* heeft eigen parkeerplekken. Sommige presentatoren hebben ook een eigen parkeervak. En er is een heuse wegsleepregeling ingevoerd.

Soms zeg ik er wat van op de redactie. Hier en daar wordt instemmend geknikt, en heel soms verschijnt er een kleine glimlach als ik vertel dat ik door de intercom bij de ingang van de garage heb gezegd dat ik enorm belangrijk nieuws heb dat direct op de NOS-kanalen uitgezonden moet worden. Dan gaat de slagboom snel open en zoek ik naarstig naar een parkeerplekje.

Op locatie met de cameramannen schateren we en maken we grapjes over de Mies Bouwmanboulevard of John de Mollaan. We verzinnen namen als het Jeroen Pauwplantsoen en het Mart Smeetssteegje die rond vijf uur richting uitgang soms een opstopping veroorzaken. Ook verzinnen we de Karnemelklaan. Die laatste omdat er opmerkelijk veel medewerkers met zo'n melkpakje op hun lunchbord door de redactieruimten lopen, je kunt het soms zien achter de nieuwslezeres van het *Journaal*-bulletin van één uur.

Enfin, wanneer de verslaggever voor zijn reportage haastig op weg is naar de redactie in het NOS-gebouw, zal hij een van de twee beschikbare liften moeten nemen. In de liften hangt niet zelden een geur van een omeletje, anders wel van een kroket of groentesoep, de geur van de lunch. Eenmaal op de redactie is het een drukte van jewelste.

Verslaggevers die nog steeds gehaast in de namiddag terugkomen van een klus laden het gefilmde materiaal in en gaan vervolgens aan de slag met een beschikbare editor in een montageset. Onderwijl overlegt de reporter met de eindredacteur van desbetreffende uitzending – stuk voor stuk keien in hun vak –, al gaat het gesprek vaak over de duur en lengte van het verhaal.

‘Het kan echt niet lang, het aanbod is groot vandaag. Ik heb het korfbalonderwerp ook al moeten inkorten.’

Ook is er overleg over de pr-tekst. En hoe de presentator naar de reportage toe praat. Soms komt een beeldbandredacteur de montageset binnen om te vragen of er een leuke headline of teaser beschikbaar is. Of de onlineredacteur of de Teletekst-medewerker die meer willen weten over de inhoud van de reportage komen binnen. De uitzending nadert en mede daarom laat ik de interne telefoon maar rinkelen, ik weet dat het de radiomedewerker is die zich afvraagt of er voor de avonduitzending nog bruikbaar materiaal is. Ten slotte is er soms contact met de vertaalafdeling, u begrijpt, Ajacied Antony spreekt geen Nederlands, psv-coach Schmidt spreekt Duits.

Wanneer het onderwerp dan eindelijk gereed is voor uitzending, soms met een tweede andere versie voor later op de avond, moet het materiaal worden gearchiveerd. Dit alles gebeurt via een vrij ingewikkeld digitaal systeem waar ik de ballen van snap. Ik moet goede verhalen afleveren. Lijkt mij genoeg. De systematiek is van dermate groot belang dat ik niet vaak hoor of de bijdrage goed, leuk of spannend is, maar wel of het onderwerp al ‘gepost’ is. Dat het dus de digitale snelweg heeft doorlopen en bij u thuis op het scherm kan verschijnen. Wanneer ik dan eindelijk de montageruimte verlaat om via een van de twee liften in het bedrijfsrestaurant wat te eten, is er vaak weinig meer te halen. Dat komt vanzelfsprekend door de ploeg van het *Zesuur-* en *Achtuurjournaal*, het *Jeugdjournaal*, het *Met het Oog op Morgen*-personeel en ook de collega’s van *Nieuwsuur* die de vele salades, toetjes en dagschotels hebben opgegeten. Eenmaal over de Leen Jongewaarddremfels heen, na het wegrijden van een inmiddels verlaten parkeergarage stop ik bij een benzinstation op de A27 alwaar een treurige gehaktstaaf op mij ligt te wachten.

Anfield

Voor de ingang van het Beatles-hotel in het centrum van Liverpool staat een vrouw van middelbare leeftijd naast me uitgebreid te kotsen. Ik heb zojuist cameraman Paul geholpen zijn spullen uit de taxi te laden. De spugende vrouw draagt een ultraminirok met een opdruk van Beatle Ringo Starr. Ik hou haar op een meter afstand van de dure camera.

Deze week is Groot-Brittannië in rouw. De koningin is dood. Vanochtend in Nederland zag ik extra uitzendingen met veel deskundigen die de rouwstoet van commentaar voorzagen. De type-ring 'collectieve rouw' viel best vaak.

Het is zaterdag tegen middernacht en in de lobby van dit aan de Beatles opgedragen hotel is een zestigplusparty aan de gang. Iedereen is dronken en flirt zich een ongeluk.

Ik slaap kort. We hebben een afspraak geregeld met John Achterberg, de keeperstrainer van Liverpool FC. Hij zal een rondleiding op het spiksplinternieuwe trainingscomplex van de club verzorgen.

'Zelfs de bomen zijn hier lelijk, vind je niet PJ?'

Mijn cameraman knikt. Een half jaar geleden waren we samen bij Leicester City FC tegen PSV in de Midlands. Het was lente maar grijs kon het niet zijn. Niet alleen het asfalt of de eindeloze rijen huizen met het grauwste soort baksteen, ook de rommel langs de wegen. En op vliegvelden, bij bushaltes en langs wegen doen de borden met hun afzichtelijke letters pijn aan je ogen.

‘Ik woon hier prachtig, Joep. En maar een paar minuten van de club,’ zegt de vriendelijke keeperstrainer die verder in nagenoeg iedere zin wil benadrukken hoe bijzonder trainer-coach Jürgen Klopp wel niet is.

Trainingscomplexen in Engeland. Stuk voor stuk in het buitengebied van de stad. Hekken. Slagbomen. Toegangspasjes. Steeds weer die onbeduidende landweggetjes waar feloranje vuilnisbakken als treurige decorstukken staan te wachten om ooit te worden geleegd. En waar de profvoetballers in bolides van ieder meer dan 125.000 euro de bocht om rijden. En ook waar die ene verdwaalde fan wordt genegeerd. Topsportklimaat.

Ook de voetballers en technische staf ontbreekt het aan niets, zo concludeer ik na de rondleiding van John Achterberg. Van voedingsdeskundige, badmeester tot aan het kantoor van Klopp zelf. Paul filmt zich weer eens een ongeluk op het zoveelste trainingscomplex van een Premier League-club waar de dure grond is opgekocht door een buitenlandse investeerder om zodoende de voetballers optimaal te laten presteren.

Destijds in Leicester hadden ze bij het stadion een standbeeld neergezet voor hun weldoener uit Thailand. De eigenaar van de club was nota bene enkele jaren geleden bij een helikoptercrash naast het stadion verongelukt. Zijn Jaguar staat nog altijd onaan-geroerd op parkeerplek nummer 1 bij de hoofdingang.

Het had wel iets raars. Dat standbeeld. Vichai Srivaddhanaprabha had de stad Leicester veel impulsen gegeven, zo zei iedereen in de Midlands. Klaarblijkelijk kunnen de Britten dit niet op eigen kracht.

Het is als met de Premier League zelf. Ooit fluisterde een Nederlandse coach die werkzaam was in de duurste voetbalcompetitie van Europa mij toe dat hij de Engelse spelers niet graag een rondje liet doen op de training. De locals stonden namelijk altijd in het midden tussen de vele begaafde buitenlandse spelers.

Het laatste Engelse nationale succes was in 1966.

Football's Coming Home is een vaak gebruikt credo op het eiland, er klopt alleen niks van. Volgens mij waren Arnold Mühren en Frans Thijssen de eerste fijnzinnige voetballers van het continent die hun collega's bij Ipswich Town leerden dat niet iedere bal met een ram naar voren hoeft te worden getrapt. Het Nederlandse duo wordt er nu nog aanbeden.

Sinds die jaren tachtig kopen de rijken der aarde alle clubs in de hoogste divisies op en halen de beste continentale voetballers naar het Verenigd Koninkrijk om het Britse clubvoetbal successen te laten behalen – ontwikkelingshulp 3.o.

Terug van ons bezoek aan het trainingscomplex van Liverpool namen Paul en ik een laat ontbijt. Worstjes en bruine bonen.

‘Moet dit nou, Paul?’

‘Lekker man. Laagje leggen.’

‘Ik ga wat lopen.’

Op televisieschermen bij de receptie zag ik dat de kist met de overleden vorstin naar een kasteel werd gereden. Hier in Liverpool tuurde ik bij het stadhuis vanuit een tegenovergelegen koffietent anderhalf uur naar dranghekken bij het condoleanceregister. Er was geen rij. Er was geen mens. Behalve een medewerker van het stadhuis die de vlag nog eens goed halfstok hing.

‘Onderschat het niet, hè,’ hoor ik oud-voetballers onder wie Ruud Gullit altijd zeggen, ‘de oud-spelers met hun tv-analyses hebben waanzinnige impact op een club.’

Zelf hoorde ik al jaren heel andere geluiden van de Nederlandse coaches die in de beste voetbalcompetitie van de wereld werkten.

‘Laat ze lekker roepen, die analisten.’

De tabloids. Ooit dacht ik echt aan gestileerde Amerikaanse films met wijze redacteurs die prachtige krantenkoppen konden maken. Totdat ik deze zelfde mensen in perskamers bij de Engelse clubs naar binnen zag stormen om het warme pasteitje te verorberen. En vervolgens een plastic zakje uit een ruime jaszak zag tove-

ren om een tweede exemplaar mee te nemen voor op de tribune. Heel gek. Toen er vijf Britse tabloidjournalisten een keer de elegante PSV-perskamer binnentraden, keken ze met open mond naar de gebakjes en echte koffie uit een kopje. Nog voor de aftrap was alles op.

De trip naar Liverpool eindigde met een optreden in het *NOS Sportjournaal* op Anfield Road. Nog zo'n iconische term uit mijn voetbalverleden. De legendarische Kop-tribune van Liverpool FC. Het liedje dat altijd weer kippenvel bezorgt, aldus de commentatoren... 'You'll Never Walk Alone'.

FC Twente, en zeker ook Feyenoord, hebben een meer imponerende aanhang en een mooier podium. Dat is geen grap.